

Harbour Energy International GmbH

Kontor/afdeling
CCS

Dato
31-10-2025

J nr. 2025 - 9859

Afgørelse om godkendelse af og tilladelse til refraktionsseismiske forundersøgelser på land ifm. C2024/01-tilladelsen

/MKRST, HNKJN, AMMKR,
WLMGA

1 Afgørelse

Energistyrelsen meddeler i medfør af undergrundslovens¹ § 28, stk. 1, godkendelse af udstyr, program og udførelsesmåde for de ansøgte refraktionsseismiske forundersøgelser ifm. tilladelse C2024/01.

Det forudsættes, at arbejdet udføres i overensstemmelse med det fremsendte program af 10. september 2025, herunder anvendelse af det planlagte udstyr, og at det anvendte udstyr er godkendt til en anerkendt industristandard.

For så vidt angår de dele af de refraktionsseismiske forundersøgelser, der foregår inden for arealet for tilladelse C2024/01, har Harbour Energy International GmbH tilladelse til disse i medfør af undergrundslovens § 23, stk. 1,

Energistyrelsen meddeler i medfør af undergrundsloven § 3, stk. 1, samtidig tilladelse til Harbour Energy International GmbH til refraktionsseismiske forundersøgelser med henblik på efterforskning af lagring af CO₂ for så vidt angår de dele af de refraktionsseismiske forundersøgelser, der strækker sig ud over arealet for tilladelse C2024/01.

Arbejdet skal iværksættes og udføres i perioden fra den 1. november 2025 til 28. februar 2026.

1.1 Vilkår

Energistyrelsen fastsætter følgende vilkår til godkendelsen, jf. undergrundslovens § 28, stk. 4:

¹ Lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023 med senere ændringer.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Det planlagte arbejde skal udføres i overensstemmelse med det fremsendte program af 10. september 2025, herunder skal det planlagte udstyr anvendes, det anvendte udstyr skal være godkendt til en anerkendt industristandard.
2. Harbour Energy skal fremsende ugentlige rapporter og data til Energistyrelsen og GEUS, jf. undergrundslovens § 34, som specificeret i § 34-bekendtgørelsen² (bilag 1). Anvisning vedr. ugentlige rapporter fremgår af afsnit 'Afrapportering'.
3. Hvis de planlagte kilde- og modtagepunkter ændres i forhold til kort modtaget i Energistyrelsen den 10. september 2025 (jf. Figur 1), skal rettighedshaver inden dataindsamlingen påbegyndes fremsende opdaterede kilde- og modtagepunktskort til Energistrelsens orientering og eventuelle godkendelse.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at rettighedshaver skal:

- a) I god tid inden dataindsamlingen påbegyndes indhente de nødvendige samtykker fra relevante grundejere og godkendelser fra myndigheder samt underrette de i øvrigt relevante myndigheder om forundersøgelserne.
- b) Udføre forundersøgelserne på en sådan måde, at disse er til mindst mulig gene for relevante grundejere og andre, der udøver virksomhed på de områder, der berøres af undersøgelserne.
- c) Have tegnet de nødvendige forsikringer i forbindelse med de planlagte forundersøgelser, jf. undergrundslovens § 24 e.
- d) Overholde C2024/01 tilladelsens § 6, stk. 5 og stk. 6. Opmærksomheden henledes på, at rettighedshaveren skal oplyse borgere i tilladelsens område om de planlagte arbejder, der godkendes efter undergrundsloven § 28, senest fire uger før aktiviteten påbegyndes. Herudover henledes opmærksomheden på, at rettighedshaveren løbende skal holde naboer orienterede om igangværende og kommende arbejder inden for tilladelsen. Desuden bør berørte grundejere orienteres om undersøgelserne og deres praktiske afvikling, herunder hvilke skader, der evt. kan opstå og om fremgangsmåden ved opgørelse og udbetaling af erstatning. Der henvises til undergrundslovens § 24 e, stk. 5.

² Bekendtgørelse nr. 543 af 22. maj 2025 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund.

2 Afrapportering

Under udførelsen af undersøgelserne skal der pr. e-mail afgives ugentlig rapport med information om fremdrift samt eventuelle opståede problemer under dataindsamlingen.

Status skal inkludere antal refraktionsseismiske målepunkter indsamlet, samt et kort, der angiver de kortlagte strækninger og resterende målepunkter. Status skal indsendes til:

- Energistyrelsen, e-mail: ccs-lagring@ens.dk
- De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), e-mail: geus@geus.dk og ug@geus.dk

Den første rapport skal indsendes 8 dage efter undersøgelsesnes påbegyndelse.

3 Sagsfremstilling

Wintershall Dea International GmbH (nu Harbour Energy International GmbH, herefter Harbour Energy) har ved e-mail af den 27. juni 2025 fremsendt en samlet ansøgning om godkendelse til refraktionsseismiske forundersøgelser og 3D seismiske undersøgelser på land mellem Hobro og Randers på henblik på efterforskning ifm. C2024/01-tilladelsen.

Harbour Energy har ved e-mail af 10. september 2025 fremsendt en separat ansøgning for de refraktionsseismiske forundersøgelser, da disse er selvstændige aktiviteter, der tidsmæssigt skal udføres først.

Det fremsendte materiale fra Harbour Energy vedrørende de refraktionsseismiske forundersøgelser omfatter følgende:

- "Short Refraction survey – Application" af 10. september 2025
- Oplysningsskema vedrørende tilladelse til forundersøgelser til lands
- Overview map
- Natura 2000 Væsentlighedsvurdering af 27. juni 2025, som dog også vedrører øvrige seismiske undersøgelser, som er planlagt til senere udførelse
- Greenstore Refraction Survey Natura 2000 Væsentlighedsvurdering – sammendrag af 12. august 2025
- Bilag IV-arts vurdering af 27. juni 2025 som dog også vedrører øvrige seismiske undersøgelser, som er planlagt til senere

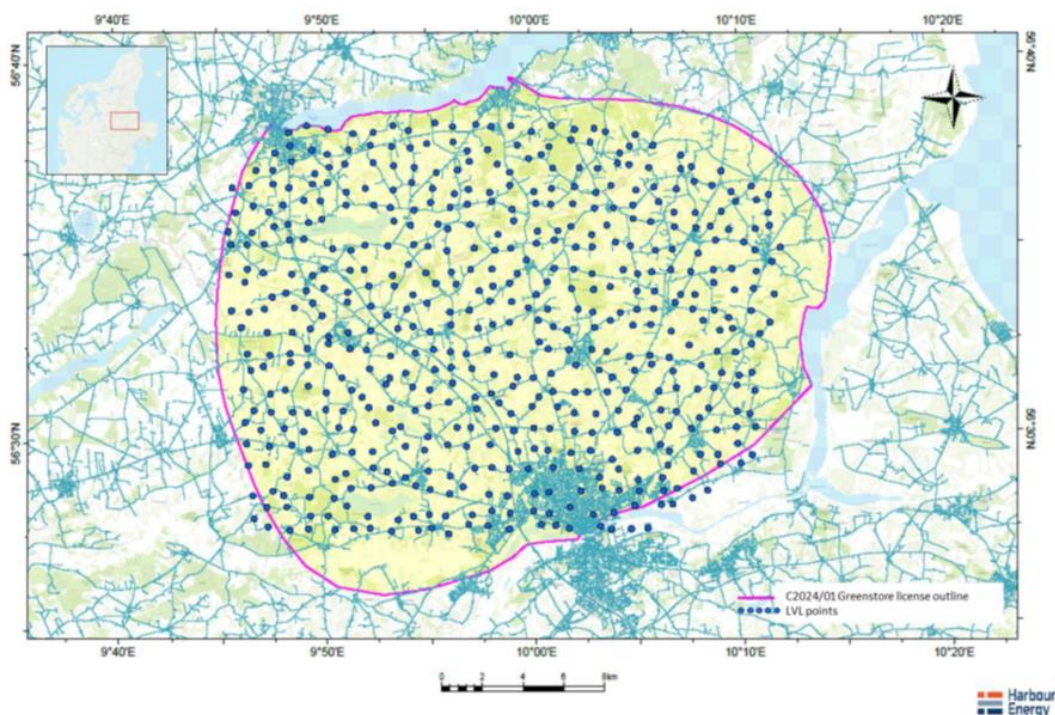
Energistyrelsen tager i nærværende afgørelse alene stilling til ansøgningen om refraktionsseismiske forundersøgelser. Ansøgningen om udførelse af 3D seismiske undersøgelser vil blive behandlet i en separat senere afgørelse.

3.1 Det planlagte arbejde

Af Harbour Energys ansøgningsmateriale fremgår følgende:

Der ansøges om tilladelse til at udføre refraktionsseismiske forundersøgelser i hhv. Randers Kommune, Mariagerfjord Kommune og Viborg Kommune. I ansøgningsmaterialet er det beskrevet, at formålet med de seismiske refraktionsforundersøgelser er at indsamle data fra de terrænnære geologiske lag ved Gassum-strukturen. De indsamlede data skal senere integreres med ny og efterfølgende 3D reflektionsseismiske data fra samme område, som kortlægger de dybere geologiske lag i strukturen. Alle brugbare data skal bruges til at evaluere Gassum-strukturens mulige egnethed som permanent CO₂-lager.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der søges om at indsamle ca. 500 refraktionslinjer i et område på ca. 530 km² (Figur 1) inden for og omkring C2024/01 tilladelsens område. Hver linje er 100-200 meter lang med størstedelen placeret på statslige og kommunale veje samt en mindre del på private veje og stier.

Figur 1: Kort fra ansøgningen. De blå punkter viser de planlagte korte refraktionsseismik lokationer i Randers Kommune, Mariagerfjord Kommune og Viborg Kommune. Den pink linje viser C2024/01-tilladelsens område og de grønne linjer illustrerer veje.

Arbejdet forventes påbegyndt i efteråret 2025 og er planlagt til at vare i en periode på 4-5 uger.

3.2 Udstyr og udførelsesmåde

Harbour Energy har i sit ansøgningsmateriale beskrevet program, udstyr samt udførelsesmåde m.m. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at et accelereret faldlod på trailer trukket af en personbil (Toyota RAV4) bruges som seismisk kilde. Et udlagt kabel med geofoner i en linje på 100-200 meters længde måler refraktionssignalerne fra den seismiske kilde. Alle refraktionslinjer placeres på veje og stier.

Harbour Energy beskriver, at faldloddet er dimensioneret som en normal trailer til en personbil, 2 til 2,5 meter lang med trækstang, 1,8 meter bred og vejer mindre end 1,5 tons.

Harbour Energy redegør for, at udstyret bemannes af 2 personer, som er på hvert målested i ca. 20-30 minutter. Holdet parkerer det terrængående køretøj med faldvægt ved vejkanthen og lægger derefter kablet med geofonerne ud. Det tager herefter ca. 5 minutter at måle op til 3 skudpunkter med faldvægten, hvorefter målekablet samles ind og der køres frem til det næste målepunkt.

Dataindsamlingen udføres af den tyske virksomhed Wolfgang Kessler, som har lang erfaring med indsamling af seismisk data.

3.3 Miljømæssige forhold

Harbour Energy har fremsendt vurderinger af de potentielle påvirkninger, som de refraktionsseismiske forundersøgelser kan have på henholdsvis internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), bilag IV-arter samt miljømål- og planer for vandforekomster. Vurderingerne omfatter både enkeltstående og eventuelle kumulative påvirkninger.

3.3.1 Natura 2000 væsentlighedsvurdering

Det fremgår af Natura 2000-væsentlighedsvurderingen af 27. juni 2025 og sammenfatningen af 12. august 2025, at undersøgelsesområdet overlapper med følgende fire Natura 2000-områder:

- N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal (habitatområde H30)
- N223 Kastbjerg Ådal (habitatområde H223)
- N14 Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (fuglebeskyttelsesområde F15)
- N33 Tjele Langsø og Vinge Møllebæk (habitatområde H33 og fuglebeskyttelsesområde F16)

Det fremgår, at vandløb i N30 og N223 er et levested for flod- og bæklampret, mens bæklampret kun forekommer i N223. Da der ikke planlægges refraktionsseismiske forundersøgelser i vandløb eller søer, vurderes det, at væsentlige påvirkninger af disse arter kan udelukkes. Stor vandsalamander er registreret få steder i N30 og N223. Det anføres, at arten er nataktiv, lever terrestrisk uden for yngletiden og opholder sig op til ca. 500 meter fra ynglevandhuller. Da der ikke planlægges undersøgelser i vandhuller eller småsøer, vurderes den eneste mulige påvirkning at være en ubetydelig risiko for påkørsel, uden forventet effekt på bestand eller bevaringsstatus.

Videre fremgår, at odder er registreret flere steder i N30, bl.a. ved vandløb, Glenstrup Sø og Fussing Sø. Det anføres, at arten er nataktiv, hvor den søger skjul om dagen og har store territorier på over 10 km. Det vurderes, at midlertidige forstyrrelser fra undersøgelserne kan forekomme, men at disse er kortvarige og derved uden betydning for bestanden.

Det fremgår desuden, at knopsvane, sangsvane og pibesvane er identificeret som potentielt påvirkede arter i N14/F15. Da der er minimum 1,2 kilometers afstand til undersøgelsesområdet, og da individer tilknyttet N14/F15, der måtte optræde i området, kun forstyrres kortvarigt, vurderes det, at væsentlige påvirkninger kan udelukkes. I N33/F16 er tajgasædgås identificeret som en art, der potentielt kan blive påvirket, men da eventuelle forstyrrelser ligeledes vurderes som kortvarige, kan væsentlige påvirkninger udelukkes.

Det vurderes endvidere, at de udpegede naturtyper i N30 og N223 ikke vil blive påvirket, idet støj fra kørsel anses for at være uden betydning, og der ikke planlægges kørsel over disse områder. Det fremgår endvidere, at undersøgelserne ikke vil foregå mindre end 100 m fra Kastbjerg Ådal.

Afslutningsvis vurderes det samlet, at væsentlige påvirkninger kan udelukkes, og at der ikke er identificeret andre projekter, der kan medføre kumulative effekter sammen med de planlagte refraktionsseismiske undersøgelser.

3.3.2 Bilag IV-artsvurdering

Det fremgår af Bilag IV vurderingen af 27. juni 2025, at der indenfor projektområdet forekommer forskellige bilag IV-arter, herunder seks forskellige flagermusarter (brun langøre, damflagermus, pipistrellflagermus, sydflagermus, trolldflagermus og vandflagermus), grøn kølleguldsmed, stor kærguldsmed, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, stor vandsalamander og odder.

Det fremgår, at flagermusarterne er registreret omkring vandhuller og store søer, som de bruger til jagt, samt i skove, som anvendes til rasteområder. Det anføres, at flagermusarterne ikke er i risiko for at blive forstyrret eller dræbt ved undersøgelsens aktiviteter, men lyden forårsaget af undersøgelserne kan forstyrre

flagermus på jagt. Forstyrrelsen vil være kortvarig og vurderes ikke at ville påvirke fødesøgning. Undersøgelserne vurderes heller ikke at kunne medføre belastninger som forstyrrer de seks flagermusarter eller påvirker deres yngle- og rasteområder.

Videre fremgår, at grøn kølle guldsmed er registreret i den sydlige og sydvestlige del af undersøgelsesområdet, omkring Nørreå og Gudenå, hvor den er registreret omkring vandhuller og småsøer. Det anføres, at grøn kølle guldsmed lever i iltholdige vandløb, hvor de yngler i de større vandløbssystemer. Det vurderes, at undersøgelserne ikke vil medføre forstyrrelser eller drab af denne art, eftersom undersøgelserne ikke skal foregå i vandhuller og småsøer. Det bliver ligeledes vurderet, at undersøgelserne ikke vil medføre forstyrrelser eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for grøn kølle guldsmed. Stor kærguldsmed er ikke kortlagt i undersøgelsesområdet og vurderes derfor ikke yderligere.

Det fremgår endvidere, at løgfrø og spidssnudet frø er registreret indenfor undersøgelsesområdet, hvor det åbne land, vådområder og vandhuller er de typiske levesteder. Det anføres, at løgfrøen er nataktiv. Det bliver vurderet, at undersøgelserne ikke vil føre til drab på individer af løgfrø eller spidssnudet frø.

Der fremgår, at markfirben er registreret i det meste af Danmark, hvor de forekommer på åbne, varme og solrige lokaliteter. Markfirben benytter huller i soleksponterede skråninger, stendiger eller lignende. Det fremgår ligeledes, at markfirben er aktiv fra april til oktober, hvor de om vinteren ligger i skjul. Det vurderes, at undersøgelserne ikke vil medføre drab på individer af markfirben, da undersøgelserne ikke gennemføres i egnede habitater for markfirben. I de tilfælde, hvor undersøgelser foregår tæt på habitater af markfirben, vil markfirben forsvinde i skjul og dukke op igen, når der er ro. Forstyrrelserne fra undersøgelsen er i samme størrelsesorden som det, markfirben oplever dagligt fra trafik, landbrug og fritidsaktiviteter, og vil ikke udgøre en risiko for at skade individerne eller den økologiske funktionalitet for markfirben.

Videre fremgår, at stor vandsalamander er registreret i undersøgelsesområdet. Det anføres, at stor vandsalamander yngler i vandhuller af forskellige størrelser og typer. Deres levesteder er rasteområder på land nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Det vurderes, at undersøgelserne ikke vil medføre drab på individer af stor vandsalamander. Endvidere bliver det vurderet, at stor vandsalamander potentielt kan komme i kontakt med maskiner og mennesker, dog er risikoen for, at individer bliver påkørt, så lille, at dette kan udelukkes på forhånd.

Det fremgår endvidere, at odder er registreret i undersøgelsesområdet, bl.a. ved vandløb, søer, moser og bugter. Derudover forekommer odderen i stærkt menneskepåvirkede landskaber og er nataktiv. Det anføres, at odderen er mest følsom over for forstyrrelser, der forekommer nær dens ynglehuler. Midlertidige forstyrrelser er ikke videnskabeligt undersøgt, dog menes det, at odderen kan

tolerere mindre forstyrrelser og blot trække sig midlertidigt tilbage. Det bliver vurderet, at undersøgelsen ikke vil medføre drab på individer af odder samt at undersøgelsen ej vil medføre fysisk skade på odder.

Afslutningsvis vurderes det samlet, at forstyrrelse og støj fra undersøgelsen ikke vil medføre væsentlige konsekvenser for de seks arter af flagermus, grøn kølleguldsmed, stor kærguldsmed, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, stor vandsalamander og odder. Ligeledes vil der ikke ske ødelæggelser af yngle- eller rasteområder for de nævnte arter, så der vil ikke ske en forringelse af den økologiske funktionalitet for arterne.

3.3.3 Miljømål- og planer for vandforekomster

Det fremgår af vandrammevurdering airgun af 27. juni 2025, at undersøgelserne ikke vil foregå nær målsatte vandområder, hvorfor ingen direkte påvirkning, såsom skader på åbrinker, der kan ødelægge habitater eller påvirke erosion, kan forventes. Grundet afstanden vurderes lydbølgerne fra undersøgelserne heller ikke at påvirke vandløbenes flora og fauna.

3.4 Samtykke

Samtykke søges opnået via direkte henvendelse til de relevante berørte grundejere. Hvor der ikke kan opnås samtykke, tilrettelægges dataindsamlingen derefter.

3.5 Interessenter

Harbour Energy har haft eller tager kontakt til Vejdirektoratet, relevante kommuner, politiet og trafikelskaber for at koordinere trafikafviklingsplaner på statsveje, kommunale veje og relevante private fælles veje.

3.6 Høring og udtalelser

Energistyrelsen har indhentet udtalelser fra Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune, Viborg Kommune og GEUS.

3.6.1 Udtalelser fra rådgivere og andre relevante parter

Energistyrelsen har den 9. juli 2025 bedt De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) om en udtalelse vedrørende de geologiske og geofysiske aspekter af ansøgningen. Energistyrelsen modtog udtalelsen fra GEUS den 18. august 2025.

GEUS har udtalt, at det refraktionsseismiske survey består af ca. 500 korte linjer langs veje og stier for at indsamle overfladenære data primært til statisk korrektion af 3D seismikken. I forhold til 3D seismikken er de ansøgte refraktionsseismiske forundersøgelser et mindre survey.

GEUS beskriver, at den seismiske kilde er en 'accelereret drop-vægt' og modtagere er trådløse geofoner på en distance af op til 200 meter. GEUS udtaler, at det er meget korte linjer, der ikke giver ret dybe data, men som kan være anvendelige til statisk korrektion. Der er ikke et egentligt kort over det refraktionsseismiske survey (kun planned location points) og det bør fremsendes. Energistyrelsen vurderer, at det fremsendte kort er tilstrækkeligt.

Energistyrelsen har desuden anmodet Mariagerfjord Kommune den 9. juli 2025, Randers Kommune den 8. juli 2025 og Viborg Kommune den 14. juli 2025 om deres respektive udtalelse om, hvorvidt den refraktionsseismiske forundersøgelse kan medføre væsentlige påvirkninger på Natura 2000-områder og/eller påvirkninger af bilag IV-arter. Kommunernes udtalelser, som er modtaget fra Mariagerfjord Kommune og Viborg Kommune den 6. august 2025 samt Randers Kommune den 15. august 2025, er gengivet nedenfor i afsnit 5.4.

3.6.2 Myndighedshøring

Udkast til afgørelsen har været sendt i myndighedshøring hos Randers Kommune, Mariagerfjord Kommune og Viborg Kommune den 23. oktober 2025 med frist den 30. oktober 2025. Mariagerfjord Kommune har ikke bemærkninger til afgørelsen. Randers Kommune og Viborg Kommune er ikke vendt tilbage med høringssvar.

3.6.3 Partshøring

Udkast til afgørelsen har været sendt i partshøring hos Harbour Energy den 23. oktober 2025 med frist den 30. oktober 2025. Harbour Energy har ingen bemærkninger til sagen.

4 Retsgrundlag

4.1 Undergrundsloven

Arbejder, herunder boringer, nedsænkning af skakter og indsættelse af stoller, må kun iværksættes, såfremt klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse af udstyr, program og udførselsmetode er indhentet i hvert enkelt tilfælde, jf. undergrundslovens § 28, stk. 1.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter § 28, stk. 1, jf. undergrundslovens § 28, stk. 4.

Det fremgår endvidere af undergrundslovens § 24 a, at rettighedshaveren til en tilladelse omfattet af denne lov skal have fornøden teknisk og finansiell kapacitet og kunne forventes at udøve virksomheden sådan, at samfundet har mest mulig indsigt i og gavn af denne.

Efter undergrundslovens § 3, stk. 1, kan klima-, energi og forsyningsministeren meddele tilladelse for et tidsrum af indtil 3 år til at foretage bestemte typer af forundersøgelser med henblik på efterforskning og indvinding af de af loven omfattede råstoffer eller med henblik på anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding. Tilladelsen skal angive de områder, den omfatter.

Det følger af undergrundslovens § 4, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren for tilladelsen efter § 3 kan fastsætte vilkår, herunder om betaling af afgift og om rapportering om forundersøgelseernes forløb og resultater.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har delegeret sin beføjelse til at træffe afgørelse efter undergrundsloven til Energistyrelsen, jf. delegationsbekendtgørelsens³ § 4, stk. 1, nr. 1.

4.2 Gebyrbekendtgørelsen

Det fremgår af § 1, stk. 1, i gebyrbekendtgørelsen⁴, at der ved meddelelse af tilladelse til iværksættelse af en forundersøgelse efter § 3 i undergrundsloven betales et gebyr på 50.000 kr. for en periode på 1 år.

Dette gebyr kan bortfalde, såfremt Energistyrelsen vurderer, at forundersøgelsen udgør en nødvendig udvidelse af en forundersøgelse, der udføres i henhold til en enerettstilladelse efter § 5 i lov om anvendelse af Danmarks undergrund jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3.

4.3 Habitatdirektivet

Arbejder på land, som godkendes efter undergrundslovens § 28, stk. 1, er ikke omfattet af offshorehabitatbekendtgørelsen⁵, da denne alene finder anvendelse i forbindelse med, at Energistyrelsen træffer afgørelser i henhold til en række nærmere angivne bestemmelser på dansk søterritorium, i den danske eksklusive økonomiske zone og på dansk kontinentalsokkelområde. Arbejderne er heller ikke omfattet af habitatbekendtgørelsens §§ 7-8, som udgør en væsentlig del af implementeringen af habitatdirektivet⁶ i dansk ret.

Danmark er imidlertid som EU-medlemsstat forpligtet til at vurdere en eventuel påvirkning på Natura 2000-områder og arter beskyttede i henhold til habitatdirektivets bilag IV ("bilag IV-arter"), inden der meddeles tilladelse til et projekt, jf. herved habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, artikel 12, stk. 1, og artikel 13,

³ Bekendtgørelse om Energistyrelsens opgaver og beføjelser, jf. bekendtgørelse nr. 840 af 25. juni 2025.

⁴ Bekendtgørelse om betaling af gebyrer i forbindelse med visse tilladelser efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. bekendtgørelse nr. 419 af 2. juni 2005.

⁵ Bekendtgørelse nr. 846 af 26. juni 2024 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore.

⁶ Rådets direktiv 92/43 EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

stk. 1. Det er antaget i EU-Domstolens⁷ og national praksis⁸, at artikel 6, stk. 3, og 12, stk. 1, har direkte virkning. Som følge af den tætte sammenhæng mellem ordlyden af artikel 12, stk. 1, og artikel 13, stk. 1, er det Energistyrelsens opfattelse, at det er mest nærliggende at antage, at også artikel 13, stk. 1, forpligter medlemsstaten direkte.

I medfør af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, skal alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de – hvis det anses for nødvendigt – har hørt offentligheden.

Af direktivets artikel 12, stk. 1, følger, at der skal indføres en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter med forbud mod:

- a) alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen
- b) forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer
- c) forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- d) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle eller rasteområder.

Det følger herudover af direktivets artikel 13, stk. 1, at der skal indføres en streng beskyttelsesordning for bilag IV-plantearter med forbud mod:

- a) forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen
- b) opbevaring, transport, salg af eller bytte med og udbud til salg eller bytte af enheder af disse arter, der er indsamlet i naturen, med undtagelse af dem, der lovligt er indsamlet inden dette direktivs iværksættelse.

Det er som udgangspunkt den stedlige kommune, der efter habitatbekendtgørelsen er kompetent myndighed for så vidt angår væsentlighedsvurderinger og bilag IV-artsvurderinger for landbaserede aktiviteter. Energistyrelsen har som afgørelsesmyndighed derfor anmodet Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune

⁷ Jf. bl.a. EU-Domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, *Waddenzee*.

⁸ Jf. bl.a. Miljøklagenævnets afgørelse af 23. januar 2004 i sag nr. 13/162/41 trykt i MAD 2004.1538, Naturklagenævnets afgørelse af 20. maj 2003 i sag 03-33/200-0064, trykt i MAD 2003.749 og Naturklagenævnets afgørelse af 13. oktober 2006 i sag NKN-33-00048, trykt i MAD 2006.2123.

og Viborg Kommune om deres respektive udtalelse om, hvorvidt den ansøgte refraktionsseismiske forundersøgelse kan medføre væsentlige påvirkninger på Natura 2000-områder og/eller påvirkninger af bilag IV-arter. Kommunernes vurderinger er indgået i Energistyrelsen samlede vurdering i henhold til habitatreglerne, jf. afsnit 5.4 nedenfor.

4.4 Vandplanlægningsloven og indsatsbekendtgørelsen

De væsentligste dele af EU's vandrammedirektiv⁹ er i Danmark implementeret i vandplanlægningsloven¹⁰ med tilhørende bekendtgørelser, herunder miljømålsbekendtgørelsen¹¹ og indsatsbekendtgørelsen¹².

Det fremgår af § 8, stk. 1, i indsatsbekendtgørelsen, at bl.a. statslige myndigheder ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen ikke forhindres.

For så vidt angår overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet er opfyldt, kan myndigheden kun træffe afgørelse om tilladelse til et projekt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2.

For så vidt angår overfladevandområder eller grundvandsforekomster, hvor miljømålet derimod ikke er opfyldt, kan myndigheden kun træffe afgørelse om tilladelse til et projekt, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af området eller forekomsten, hvis afgørelsen 1) ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og 2) ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3. Nye udledninger må efter praksis ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for de forurenende stoffer, hvor miljøkvalitetskravet allerede er overskredet¹³.

5 Energistyrelsens vurdering og begrundelse

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

¹⁰ Lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017.

¹¹ Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

¹² Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

¹³ Jf. bl.a. EU-Domstolens domme i sag C-461/13, *Weser*, og sag C-535/18, *Land Nordrhein-Westfalen*, samt Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 trykt i MAD 2023.27 (Horsens-sagen).

5.1 Vurdering i henhold til undergrundslovens § 28, stk. 1

Det er Energistyrelsens vurdering, at det planlagte udstyr, program og udførelsesmåde er tilstrækkeligt til at udføre opgaverne som beskrevet i ansøgningsmaterialet på en hensigtsmæssig måde.

5.1.1 Udførelsesmåde

Af ansøgningsmaterialet fremgår, hvordan de refraktionsseismiske forundersøgelser vil foregå, samt hvordan udlæggelsen og indsamlingen af geofoner vil blive udført.

Energistyrelsen vurderer på baggrund af ansøgningen, at udførelsesmåden for forundersøgelsen er hensigtsmæssigt tilrettelagt og egnet til formålet. Energistyrelsen har i vurderingen lagt vægt på, at udførelsesmåden er kendt og at det udføres af en erfaren virksomhed.

5.1.2 Program

Harbour Energy har fremsendt et program for den refraktionsseismiske forundersøgelse. Energistyrelsen vurderer, at de planlagte kilde- og modtagerpunkter for indsamlingen af de refraktionsseismiske data er tilstrækkeligt planlagt til at opnå godkendelse, samt at programmet er fyldestgørende og hensigtsmæssigt tilrettelagt. Energistyrelsen har i vurderingen lagt vægt på, at programmet er tilrettelagt på en måde, så der så vidt muligt optimalt indsamles data med hensyntagen til at skåne omgivelserne.

Energistyrelsen vurderer endvidere, at det er sandsynligt, at ændringer i positioner til den planlagte dataindsamling kan forekomme, f.eks. som følge af manglende samtykke fra berørte lodsejere eller andre uforudsete hindringer. Energistyrelsen fastsætter derfor vilkår om, at hvis programmets kilde- og modtagerpunkter bliver ændrede i forhold til kortet fremsendt til Energistyrelsen den 10. september 2025 (jf. Figur 1), skal opdaterede kilde- og modtagepunktskort fremsendes til Energistyrelsens orientering og eventuelle godkendelse inden dataindsamlingen påbegyndes (vilkår 3).

5.1.3 Udstyr

Harbour Energy har i ansøgningsmaterialet beskrevet udstyret, der anvendes i den refraktionsseismiske forundersøgelse.

Det er Energistyrelsens vurdering, at der er redegjort tilstrækkeligt for udstyret i ansøgningsmaterialet, og at udstyret er egnet til at kunne udføre forundersøgelserne. Energistyrelsen har i vurderingen lagt vægt på, at udstyret er anvendeligt til formålet samt på de tekniske specifikationer af det udvalgte udstyr.

5.2 Vurdering i henhold til undergrundslovens § 3, stk. 1

Energistyrelsen vurderer, at hensigten med den refraktionsseismiske forundersøgelse er at forbedre kortlægningen og forståelsen af de overfladenære lag i undergrunden, der er omfattet af C2024/01 tilladelsen (Gassum strukturen). For at få den nødvendige information om undergrunden, herunder i Gassum-strukturen, er det tillige nødvendigt at udføre indsamling af refraktionsseismiske linjer i mindre områder uden for C2024/01-tilladelsen. På den baggrund vurderer Energistyrelsen, at tilladelse til forundersøgelser efter § 3 kan meddeles i de ansøgte områder.

5.3 Vurdering i henhold til gebyrbekendtgørelsen § 1, stk. 3

Energistyrelsen vurderer, at det planlagte undersøgelsesområde, der ligger uden for C2024/01 tilladelsens afgrænsning, udgør en nødvendig udvidelse af en forundersøgelse, der udføres i henhold til en eneretstilladelse efter § 23. På den baggrund er det Energistyrelsens vurdering, at der for § 3-tilladelsen ikke skal betales gebyr, jf. § 1, stk. 3, i gebyrbekendtgørelsen.

5.4 Vurdering i henhold til habitatdirektivet

5.4.1 Natura 2000-områder

Ifølge habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, 1. pkt., skal der før der meddeles tilladelse foretages en vurdering af, om den refraktionsseismiske forundersøgelse kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt.

Til brug for disse vurderinger har Energistyrelsen som anført ovenfor i afsnit 3.6.1 og 4.3 indhentet udtalelser fra Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune om, hvorvidt det ansøgte projekt efter kommunernes opfattelse, enten i sig selv, eller i kombination med andre planer og projekter, kan have en væsentlig påvirkning på et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag – herunder både naturtyper og arter optaget herpå.

Det er Mariagerfjord Kommunes og Randers Kommunes vurdering, at udførelse af refraktionsseismiske forundersøgelser på vejene ved Natura 2000-område N223 "Kastbjerg Ådal", ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning af områdets udpegningsgrundlag. Kommunerne har lagt vægt på, at der holdes afstand til området, samt at undersøgelsen udelukkende foregår på vej. Det er Viborg Kommunes vurdering, at undersøgelserne ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning på beskyttede naturtyper eller på udpegningsgrundlag i Natura 2000 områderne N30 "Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal" og N33 "Tjele Langsø og Vinge Møllebæk". Viborg Kommune har i vurderingen lagt vægt på, at undersøgelsesmetoden ikke vurderes at medføre permanent støj eller rystelser, og at omfanget af evt. støj/rystelser er relativt begrænset, både tidsmæssigt og udbredelsesmæssigt.

Energistyrelsen har som tilladelsesmyndighed inddraget de oplysninger og vurderinger, som er fremsendt af kommunerne, men har samtidig foretaget en selvstændig vurdering af det ansøgte projekt.

På baggrund af undersøgelsens størrelse og omfang vurderer Energistyrelsen, at undersøgelserne ikke vil give anledning til væsentlig negativ påvirkning på bevaringsstatus af de arter der fremgår af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område N223 "Kastbjerg Ådal". Derudover vurderes undersøgelserne ikke at medføre væsentlig negativ påvirkning på naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, såsom rigkær, kildevæld og kalkoverdrev, eftersom undersøgelserne udelukkende foregår på vej, samt at rystelser fra undersøgelserne er kortvarige om begrænsede i omfang. I tillæg hertil vurderes knopsvane, sangsvane og pibesvane, der fremgår af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N14 "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (fuglebeskyttelsesområdet F15), ikke at påvirkes væsentligt. I vurderingen er der lagt vægt på den store afstand til de primære habitater for de nævnte arter, at der udelukkende skal køres på vejene, samt projektets karakter og varighed. Af samme årsager vurderes det, at tajgasædgås, der fremgår af udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet F16 i N33, ikke vil blive væsentligt påvirket.

Energistyrelsen vurderer, at de identificerede påvirkninger ikke vil medføre kumulative effekter i samspil med andre eksisterende og/eller godkendte projekter eller fremtidige lignende undersøgelser, der er kendskab til. I vurderingerne er der lagt vægt på undersøgelsesområdets tilstand i forhold til miljøpåvirkninger fra indeværende projekt sammenholdt med andre planer og projekter i området.

På baggrund af de foreliggende oplysninger vurderer Energistyrelsen samlet set, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om habitatkonsekvensvurdering efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, 2. pkt., idet projektet ikke vurderes at kunne få væsentlig påvirkning på Natura 2000 områdernes udpegningsgrundlag.

5.4.2 Bilag IV-arter

Efter habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, og 13, stk. 1, skal der foretages en vurdering af, om forundersøgelsen kan påvirke bilag IV-arter som anført i bestemmelserne, herunder forsætlig forstyrrelse eller drab, samt forstyrrelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder inden for de naturlige udbredelsesområder for bilag IV-arter. Til brug for disse vurderinger har Energistyrelsen som anført ovenfor i afsnit 3.6.1 og 4.3 indhentet udtalelser fra Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune.

I disse udtalelser fremgår det, at både Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg kommune vurderer, at projektet ikke vil påvirke bilag IV-arter. Mariagerfjord Kommune og Randers Kommune lægger i deres vurdering særlig vægt på, at der blot køres på vejene samt projektets karakter. Viborg Kommune

lægger ligeledes vægt på projektets karakter, samt at omfanget af støj/rystelser ved de refraktionsseismiske undersøgelser er relativt begrænsede, både tidsmæssigt og udbredelsesmæssigt.

Energistyrelsen har ligeledes foretaget en vurdering, på baggrund af bilag IV-vurderingen tilsendt af Harbour Energy, tilgængelig viden, samt de indhentede udtalelser fra de berørte kommuner.

Energistyrelsen vurderer, at undersøgelserne ikke vil påvirke yngle- og rasteområder eller forårsage fortsætteligt drab af flagermus, herunder brun langøre, damflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, trolldflagermus og vandflagermus. I vurderingen lægges der vægt på, at støj ifm. undersøgelserne vil være relativt begrænset, samt at der kun køres på vej. Fødesøgning hos enkelte individer vil kunne påvirkes midlertidigt, men eftersom flagermus primært er nataktive og undersøgelserne skal foregå i dagtimerne, er risikoen meget lav.

Energistyrelsen vurderer, at undersøgelserne ikke vil påvirke yngle- og rasteområder eller forårsage fortsætteligt drab af grøn kølleguldsmed. Vurderingen er baseret på, at undersøgelserne ikke foregår i nærheden af vandløb eller småsøer og at undersøgelserne foretages udenfor grøn kølleguldsmeds flyveperiode. Eftersom, at stor kærguldsmed er ikke er blevet kortlagt i undersøgelsesområdet, har Energistyrelsen ikke vurderet yderligere på denne art. Ligeledes vurderes det på baggrund af undersøgelsesnes karakter og afstand fra potentielle ynglevandhuller, at hverken løgfrø, spidssnudet frø, eller stor vandsalamander vil påvirkes af de planlagte undersøgelser. Enkelte individer i søgen efter overvintringsplads vil kunne komme i kontakt med køretøjerne, men risikoen er meget lav, hvorfor påvirkningen er ubetydelig. Strandtudse er også registreret i projektområdet, men overvintrer fra start oktober, hvorfor risikoen for påvirkning fra undersøgelserne er ubetydelig.

Energistyrelsen vurderer også, at odders yngle- og rasteområder ikke vil påvirkes, samt at sandsynligheden for fortsætteligt drab ved fysisk kontakt med køretøjer eller udstyr er minimal. Her lægges særlig vægt på, at undersøgelserne ikke vil foregå i umiddelbar nærhed af de vandløb og søer i projektområdet, hvor odder er registreret, samt at odder primært er nataktiv og er meget sky, hvorfor kontakt med arten er meget lav. Omfanget af støj/rystelser er ligeledes relativt begrænset, og vurderes i værste fald at kunne forstyrre enkelte individer kortvarigt, men en sådan forstyrrelse vurderes at være ubetydelig.

Energistyrelsen vurderer også, at ingen plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV vil påvirkes af undersøgelserne, eftersom ingen af de på bilaget optagne arter forekommer i projektområdet. Derudover foregår undersøgelserne udelukkende på vej, hvorfor fortsættelig ødelæggelse kan udelukkes.

På baggrund af oplysninger fra Harbour Energy, Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg kommunes udtalelser, samt tilgængelig viden, vurderer Energistyrelsen, at der samlet set ikke kan forventes påvirkninger af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter eller fortsætteligt drab og forstyrrelse.

5.5 Vurdering i henhold til indsatsbekendtgørelsen

Energistyrelsen bemærker, at forundersøgelserne skal finde sted i vandområdedistrikt Jylland og Fyn, i hovedoplandet til Limfjorden og i Randers Fjord.

På baggrund af projektets karakter vurderer Energistyrelsen, at de refraktionsseismiske forundersøgelser ikke vil påvirke muligheden for at opfylde miljømålene for hverken overfladevandområder eller grundvandsforekomster i undersøgelsesområdet.

Energistyrelsen har lagt vægt på, at aktiviteterne udelukkende omfatter refraktionsseismiske forundersøgelser, at projektets varighed er tidsmæssigt begrænset, samt at undersøgelserne ikke vil foregå nær målsatte overfladevandforekomster.

På baggrund af de foreliggende oplysninger vurderer Energistyrelsen, at planlagte undersøgelser ikke vil have en direkte eller indirekte påvirkning på de relevante vandområder samt, at undersøgelserne ikke vil have en indvirkning på den økologiske eller kemiske tilstand i vandområderne, og de vil hverken forringe tilstanden eller hindre målopfyldelsen, eftersom undersøgelserne vil foregå på vej.

5.6 Vurdering i henhold til undergrundslovens § 24 a

Harbour Energy har til brug for arbejderne indgået aftale med en etableret leverandør, Wolfgang Kessler, som beskrevet ovenfor i sagsfremstillingen.

Ud fra projektorganisationen og Energistirelsens baggrundstjek af serviceleverandørernes tekniske kompetencer, er det Energistirelsens vurdering, at rettighedshaveren råder over den fornødne tekniske kapacitet til at udføre de planlagte refraktionsseismiske forundersøgelser, jf. undergrundslovens § 24 a.

6 Øvrige bemærkninger

Det bemærkes, at denne godkendelse kun omfatter forhold omfattet af de i afsnittet om retsgrundlaget nævnte regelsæt. Der er således ikke taget stilling til, om godkendelse i medfør af anden lovgivning er nødvendig.

Det bemærkes endvidere, at denne godkendelse ikke fritager Harbour Energy for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser, godkendelser og eventuelle dispensationer.

Skulle vilkår fra andre myndigheder give anledning til ændringer i planen og programmet, skal disse ændringer forelægges Energistyrelsen med henblik på eventuel godkendelse før de kan gennemføres.

Såfremt der i øvrigt forekommer programændringer, vil disse ligeledes skulle forelægges til Energistirelsens eventuelle godkendelse, før de kan gennemføres.

I nødsituationer, hvor programændringer er påkrævet for opretholdelse af sikkerheden (fare for omgivelser og miljø), kan disse foretages uden Energistyrelsens forudgående accept. Energistyrelsen skal i sådanne situationer omgående underrettes om ændringerne og de forhold, som har begrundet disse.

Energistyrelsen bemærker desuden, at Harbour Energy er forpligtet til at indrapportere oplysninger i overensstemmelse med kravene i § 34-bekendtgørelsen² og tilhørende vejledning (se bilag 2).

6.1 Øvrig vejledning

Energistyrelsen gør opmærksom på følgende forhold vedrørende salg og bytte af data samt repræsentation under dataindsamling:

6.1.1 Salg og bytte af data

Rettighedshaver skal efter anmodning meddele fuldstændige oplysninger om salg eller bytte af indsamlede data til Energistyrelsen.

6.1.2 Repræsentation

Repræsentanter for Energistyrelsen og GEUS skal have adgang til at være til stede ved de undersøgelser, der foretages i henhold til nærværende tilladelse. Alle udgifter i forbindelse med rejser og ophold for disse repræsentanter skal afholdes af rettighedshaveren.

7 Klagevejledning

Klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. undergrundslovens § 37 a, stk. 1.

Enhver med væsentlig og individuel interesse kan klage over denne afgørelse, jf. § 37 a, stk. 2.

Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort,

regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. § 37 a, stk. 4.

Med lov nr. 468 af 14. maj 2025 om Energiklagenævnet er det gjort obligatorisk at anvende Nævnenes Hus' klageportal til indgivelse af klage til Energiklagenævnet, jf. lovens § 15.

Klageportalen tilgås via borger.dk eller virk.dk og der logges ind med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Energistyrelsen i klageportalen. En kvittering bliver sendt, når klagen er indgivet.

Klagen sendes i første omgang automatisk til Energistyrelsen. Hvis Energistyrelsen fastholder afgørelsen videresendes klagen til Energiklagenævnet via klageportalen. Der gives besked, når klagen er videresendt.

Energiklagenævnet vil som udgangspunkt afvise klager, der indgives uden om klageportalen, medmindre der foreligger særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Energistyrelsen. Energistyrelsen videresender herefter anmodningen til Energiklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Kopi af denne afgørelse sendes til Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune til orientering.

Med venlig hilsen

Marie Kristine Steen